

Sygn. akt I CSK 460/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa Centrum Medycznego [...] w P.
przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia z siedzibą w W.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 30 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony powodowej
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 stycznia 2015 r., sygn. akt VI ACa [...],

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego
w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 5 września 2013 r. zasądził od pozwanego Narodowego Funduszu Zdrowia w W. na rzecz powoda Centrum Medycznego [...] w P. kwotę 688.994,64 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 29 października 2009 r., umorzył postępowanie co do żądania zapłaty kwoty 172.111,69 zł z uwagi na cofnięcie powództwa i zrzeczenie się roszczenia w tym zakresie, oddalił dalej idące żądanie zapłaty odsetek i orzekł o kosztach procesu.

Wyrok powyższy zaskarżyły apelacjami obie strony.

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 8 stycznia 2015 r. odrzucił apelację R. G.; jednocześnie - dzieląc podniesiony w apelacji pozwanego zarzut nieważności postępowania, związany z brakiem zdolności sądowej strony powodowej (art. 379 pkt 2 k.p.c.) - uchylił wyrok Sądu Okręgowego i odrzucił pozew oraz orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny wskazał, że pozew został wniesiony przez Centrum Medyczne [...] w P., a nie przez - prowadzącego działalność gospodarczą pod tą firmą - R.G. Wymienione Centrum nie posiada osobowości prawnej a w konsekwencji - zdolności sądowej. W tych okolicznościach sprostowanie oznaczenia strony powodowej było niemożliwe, gdyż doprowadziłoby do niedopuszczalnego przekształcenia podmiotowego powództwa. Pozew złożony przez Centrum Medyczne [...] podlegał zatem odrzuceniu (art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c.), podobnie jak apelacja R. G., niebędącego formalnie stroną procesu (art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.).

W skardze kasacyjnej, opartej na podstawie określonej w art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., strona powodowa wniosła o uchylenie postanowienia Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, podnosząc zarzuty naruszenia:

- art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. oraz art. 379 pkt 2 k.p.c. przez uznanie, że powód nie ma zdolności sądowej, a w konsekwencji, iż zachodzi nieważność postępowania,

- art. 350 § 3 k.p.c. przez odmowę sprostowania oznaczenia strony powodowej oraz

- art. 70 § 1 k.p.c. przez wadliwe przyjęcie, że udzielenie przez stronę powodową informacji na żądanie Sądu pierwszej instancji nie stanowiło uzupełnienia ewentualnych braków zdolności sądowej powoda.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ocena zasadności skargi kasacyjnej wymaga rozważenia skutków wadliwego oznaczenia strony powodowej w pozwie. W piśmie tym wskazano, że powodem w sprawie jest Centrum Medyczne [...] w P., tymczasem Centrum to nie ma zdolności sądowej; stanowi jedynie firmę, pod którą działalność prowadzi R.G. Sąd Apelacyjny uznał, że wskazana rozbieżność nie może zostać usunięta w drodze sprostowania wyroku Sądu pierwszej instancji, gdyż prowadziłoby to do niedopuszczalnej zmiany podmiotowej powództwa. Podniesionym w skardze kasacyjnej zarzutom kwestionującym powyższą ocenę nie można odmówić słuszności.

W orzecnictwie nie budzi wątpliwości dopuszczalność sprostowania w wyroku niewłaściwego oznaczenia strony przez wskazanie jej pełnej nazwy lub inne jej uściślenie. Podkreśla się jednak, że dokonanie takiej korekty nie może prowadzić do podmiotowego przekształcenia powództwa z obejściem przepisów art. 194-198 k.p.c. (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 września 2010 r., I PK 67/10, nie publ.; z dnia 28 października 2009 r., I PK 95/09, nie publ.; z dnia 13 października 2008 r., II CSK 187/08, nie publ.; z dnia 12 kwietnia 2007 r., I PK 261/06, nie publ.; z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 139/06, nie publ.; z dnia 18 czerwca 1998 r., II CKN 817/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 16 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 grudnia 2001 r., I PZ 93/01, OSNP 2003, nr 24, poz. 597; z dnia 29 października 1982 r., II CZ 122/82, nie publ.). Możliwe jest ono wtedy, gdy w sentencji orzeczenia sąd oznaczył stronę niezgodnie z zebrany w sprawie materiałem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., II CSK 681/08, nie publ.). Za przekroczenie tzw. podmiotowej dopuszczalności sprostowania uważa się przy tym sytuację, w której - na skutek sprostowania orzeczenia - stroną okazuje się osoba niebiorąca

dotychczas udziału w postępowaniu sądowym (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 r., II CZ 161/10, nie publ.).

Wbrew odmiennemu zapatrywaniu Sądu Apelacyjnego, nieprawidłowe oznaczenie strony powodowej w wyroku Sądu pierwszej instancji nie było wyłącznie następstwem działania R.G. Wprawdzie w pozwie i kolejnych pismach procesowych wskazywał on jako stronę powodową Centrum Medyczne [...] w P., jednak na wezwanie Sądu, wzywające do wykazania umocowania do działania w imieniu wymienionego Centrum, złożył zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, wskazujące jednoznacznie, że działalność tę prowadzi jako osoba fizyczna; w następnych zaś pismach procesowych złożonych przed wydaniem wyroku przez Sąd pierwszej instancji, poczynając od pisma z dnia 17 października 2013 r. (k. 63), konsekwentnie wskazywał, że powodem w sprawie jest R. G. Centrum Medyczne [...] w P.. Zarówno pozew, jak i pozostałe pisma procesowe, zostały podpisane przez R. G., który brał udział w postępowaniu.

W świetle przytoczonych okoliczności, nie było podstaw do uznania, że sprostowanie wyroku Sądu pierwszej instancji byłoby równoznaczne z wprowadzeniem do procesu nowej strony, niebiorącej w nim udziału; przeciwnie, zachodziły przesłanki do skorygowania oczywistej niedokładności w oznaczeniu strony powodowej. Formy organizacyjnej wykonywania działalności gospodarczej przez osobę fizyczną - jak trafnie zauważono w orzecznictwie - nie da się prawnie upodmiotowić w jakikolwiek sposób (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 maja 1996 r. II CRN 54/96 - OSNC 1996, z. 7-8, poz. 110 i z dnia 18 czerwca 1998 r., II CKN 817/97, OSNC 1999, nr 1, poz. 16).

Sąd Apelacyjny wyszedł z odmiennych - wadliwych - założeń, co nie pozwala skutecznie odeprzeć podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

jw

I.n